

Zadeva: Vabilo na celodnevno izobraževanje za srednješolske učitelje

Spoštovani,

vabljeni na celodnevno izobraževanje o slovenski likovni umetnosti v treh desetletjih po drugi svetovni vojni s strokovnjaki iz različnih muzejskih in raziskovalnih institucij, sodelujočimi v raziskovalnem projektu *Likovno in arhitekturno razstavljanje med umetnostnimi in ideološkimi koncepti. Primer Slovenije, 1947–1979*. Izobraževanje je bilo pripravljeno z mislijo, s katerimi vsebinami, ki jih raziskujemo, bi bilo možno in smiselno obogatiti srednješolsko snov.

Likovno področje in njegovo snovanje bomo predstavili skozi prizmo fenomenov kulturne politike, likovnih zbirk in še zlasti razstavljanja. Likovna infrastruktura se je v obdobju socializma pri nas močno okrepila, število razstav in tudi njihova raznovrstnost ter ambicioznost (bienalne razstave, forma vive itd.) pa so hitro močno presegle stanje na področju likovnega razstavljanja, kakršno je bilo med vojnama.

Drugi poudarek izobraževanja bo na širšem kulturnopolitičnem kontekstu, kjer smo imeli – za razliko od danes kar pogostih predstav – zelo malo povezav z državami t. i. vzhodnega bloka, zelo intenzivne pa z Zahodom. Zlasti ZDA so z invazivno kulturno politiko, v širokem spektru od popularne kulture do visoke umetnosti, močno vplivale na povojno Jugoslavijo. Od tam tako k nam niso prihajali le krediti in pšenica, temveč tudi velike, reprezentativne razstave ameriške sodobne umetnosti. Denimo leta 1961 so na eni od njih več kapitalnih slik Jacksona Pollocka lahko občudovali tudi v Mariboru. Z Američani je odlične povezave gojil med drugimi ljubljanski Grafični bienale ter glavno nagrado že leta 1963 podelil ameriškemu popartistu Robertu Rauschenbergu.

Jugoslovansko socialistično doktrino bomo izraziteje zaznali v zbiralni politiki umetnin in njihovem razstavljanju predhodnikov današnjega MNSZS in na arhitekturnih razstavah, ki so bile del širšega procesa, usmerjenega v izboljševanje splošne bivanjske ravni v državi, hkrati pa namenjene izobraževanju prebivalstva, kako v moderno načrtovanih in vsem dostopnih stanovanjih tudi bivati.

Izobraževanje bo potekalo v soboto, 8. 3. 2025.

PROGRAM:

Dopoldanski del – predavalnica 343, Oddelek za umetnostno zgodovino, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, Ljubljana

- 9.00 Pozdrav vodje raziskovalne skupine, dr. Beti Žerovc (FF UL).
- 9.10 Predavanje dr. Katarine Mohar (ZRC SAZU) o sovjetsko-jugoslovanskih odnosih na področju likovne umetnosti. Predavateljica bo osvetlila kratko obdobje intenzivnega slovenskega sledenja sovjetskemu sorealističnemu kulturnemu modelu, ki je na likovnem področju hitro izzvenelo po dramatičnem razhodu Jugoslavije s Sovjetsko zvezo leta 1948. Odnos Jugoslavije in vzhodnega bloka jasno pokaže dinamika izmenjav likovnih razstav pred omenjenim razkolom in po njem.
- 9.50 Predavanje Vladimirja Vidmarja (MG+MSUM) o ameriško-jugoslovanskih odnosih na področju likovne umetnosti. Predavatelj se bo osredotočil na izmenjavo razstav med državama, ki se je intenzivno krepila od sredine petdesetih let dalje in je v Sloveniji na preglednih skupinskih razstavah redno predstavljala aktualne trende v tedanji ameriški likovni produkciji, ki so najbolj primerno zastopali ideološke parole o svobodi, individualizmu in demokraciji.
- Odmor*
- 10.40 Predavanje dr. Martine Malešič (MAO) o razstavljanju na področju arhitekture in oblikovanja, kjer se je socialistična doktrina v skrbi za izboljšanje bivanja v celotni državi odrazila tudi v razstavah. Predavateljica bo podrobneje predstavila izbrane razstavne projekte, ki so bili namenjeni tako spodbudi pohištvene in gradbene industrije kot tudi ozaveščanju in izobraževanju uporabnikov/potrošnikov.
- 11.20 Pogovor

Kosilo

Popoldanski del – obisk muzejskih institucij:

- 13:30–15:00 Predavanje kustosinje Tine Fortič Jakopič o likovni zbirki Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, ki se je na slovenskem osvobojenem ozemlju začela vzpostavljati že pred koncem druge svetovne vojne. Predavateljica bo predstavila aktivno zbiranje umetnin Muzeja narodne osvoboditve (nato Muzeja ljudske revolucije) v desetletjih po vojni, nato pa si bomo v muzejskem depoju ogledali

tudi značilna dela te zbirke, na primer skice in osnutke za monumentalne javne poslikave.

- 15:30–17:00** Obisk v Mednarodnem grafičnem likovnem centru s kustosom Gregorjem Dražilom bo potekal v luči predstavitve grafičnega bienala kot naše tedaj največje in najbolj prestižne periodične razstave ter njenih mednarodnih povezav. V drugem delu bo predavatelj, v Arhivu MGLC, vsebine predavanja podkrepil še s predstavitvijo izbranega arhivskega gradiva in grafičnih del iz depojev MGLC.
- 17:00–18:00** Po želji udeležencev izobraževanja lahko sledi še kratek voden ogled aktualne razstave MGLC [*Victor Vasarely v odmevu*](#).

Prosimo vas, da svojo udeležbo potrdite do 24. februarja 2025 na naslovu:

miha.valant@ff.uni-lj.si.

Udeležba je brezplačna, vendar je zaradi omejenega števila mest pri ogledih muzejskih depojev prijava obvezna.

Veselimo se srečanja z vami!

Beti Žerovc in Miha Valant za projektno skupino

Program izobraževanja je nastal v organizaciji raziskovalnega projekta Likovno in arhitekturno razstavljanje med umetnostnimi in ideološkimi koncepti. Primer Slovenije, 1947–1979 (J6-3137), ki ga podpira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS).